

Programajánló

**2023. július 8. (szombat) 18.00 a
Dunaszekcsői Fúvószenekar
Nyárköszöntő koncertje - Szabadtéri
színpad**

2023. július 17-21. Lugio Napok

**2023. július 20. (csütörtök) 21.00 Bad
Times koncert- Szabadtéri színpad**

2023. július 24-30. Média tábor

2. évf. 7. szám 2023. július

Elérhetőségek:

-muvhaz.dszekcso@gmail.com

-Dunaszekcsői Művelődési Ház

Facebook oldala

-7712 Dunaszekcső

Kossuth Lajos u. 33.

- [instagram](#)

- [weboldal](#)

8+

@

f

9

Instagram

i

Az újságot megjelentette

Dunaszekcső Község

Önkormányzata 150 példányban.

Szerkesztő: Kulutácz Tímea

Lektorálta: ifj. Galambosi László

Diákok pénze- avagy közösségi költségtervezés Dunaszekcsőn

2021 ősze óta zajlik a Baranyai jövőképek című projekt a Murál Morál Egyesület szakmai vezetésével és az Ökotárs Alapítvány támogatásával, melyben 10-16 éves dunaszekcsői, kölkedi és pécsi gyerekek vesznek részt. A projektben a közösségi művészetek és a közösségszervezés módszereivel segítik a gyerekeket abban, hogy meg tudják fogalmazni, milyen változásokat szeretnének a közösségükben, településükön, és meg is tudják azokat valósítani.

Dunaszekcsőn február óta zajlik közösségi költségtervezés. Az önkormányzatok

hozzájárulásaiból és a gyereknapon rendezett játékonysági buli bevételéből létrehozott pénzalapot a 10-16 éves szekcsői gyerekek dönthetik el, hogy mire legyen fordítva.

Az ötletgazdák által készített plakátok az iskolában kerültek kiállításra, az utolsó tanítási héten lehetett szavazni rájuk. Az ötletek a következők voltak: 1. Játzóter megújítás, 2. Ifi diszkó, 3. Főzőtábor, 4. Hip-hop és latin táncoktatás, 5. Ifi klubos programsorozat. A szavazáson 41 gyerek vett részt, az ötből mindenki két ötletet jelölhetett be. A legtöbb szavazatot a Játzóter megújítása (30) kapta, utána következik a Ifi klubos programsorozat (21), az ifi diszkó (17), a Főzőtábor (8) és a Hip-hop és latin táncoktatás (6). A projektek megvalósítását az egyeztetések után őszől tervezzük.

Önkormányzati hírek

Temető

A Dunaszekesői Egyházközség nevéől átkerült a tulajdonjog a Mohácsi Plébánia nevére, a megosztási vázrajzok elkészültek. A szerződések átnézésre kerültek, csak az aláírások vannak vissza. Reményeink szerint ez augusztus végéig meg fog valósulni. Miután véget érnek a papírozások, a képviselő-testület szeretné egy közmeghallgatás keretén belül tájékoztatni a lakosságot a jövőbeli tervekről, illetve meghallgatni az emberek javaslatait. A sírok rendbetétele továbbra is a tulajdonosok feladata marad. A lakosság korábban jelezte, hogy az egyik közkút tönkrement, ezt Theisz János és Varga Gyula közösségi munkában megjavította. Köszönjük nekik!

Szűnyoggyérítés

A szűnyoggyérítés a katasztrófavédelemhez tartozik, de az önkormányzatoknak lehetőségük van egy rendelet alapján párhuzamos írtásra, amihez előzetes engedély szükséges a NÉBIH-től. A múlt hónapban a katasztrófavédelem szűnyogirtó gépével párhuzamosan az önkormányzat is végzett szűnyoggyérítést. A falu gépe egy modern gépezet, mely ULV rendszerű, ami nagy nyomásra lebontja a folyadékot, és praként bocsátja ki. Ebből adódóan se

füstfelhő, se gázzag nem képződik utána. Egy alkalom kb. 400-450 ezer forintba kerül. Az eddig megvásárolt vegyi anyagból 3 alkalom valósítható meg. Légi irtás csak kimondottan indokolt esetben szakértő által kiadott engedély mellett valósítható meg évi 1 alkalommal. Ezzel kapcsolatban a kistérség már megkeresett egy szegedi céget, a tárgyalások jelenleg is folynak. Mi magunk a fecskefészkek óvásával és az udvarokban feleslegesen tartott vizek megszüntetésével tudunk segíteni a helyzeten. Szakértők szerint ezekkel közel 15%-kal csökkenthető a szűnyogok mennyisége.

Szemétszállítás

A hulladékszállításban országos szinten változások állnak be. Az átvétel nehézkesen valósul meg, azonban helyi szinten ez nem fog különösebb gondot okozni. A lakossági szemétszállítás a megszokott módon valósul meg a közeljövőben is

Útfelújítás

A Magyar Falu Program keretében kiírásra került útfelújítási pályázat, ahol településünk a Damjanich és Zrínyi utca kereszteződésétől a régi disznóátevőig tartó útszakasz felújítását szeretné megpályázni. A műszaki tervek készítése zajlik, a beadási határidő július vége.

Helyi hírek

Ismét határtalanul

A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által minden évben a hetedikes korosztály számára kiírt pályázatunk ismét sikeres volt. A Határtalanul pályázat célja a határainkon kívül található magyarlakta területek megismerése, az ott élő magyar diákokkal való kapcsolat megteremtése. A lippói és hímesházi hetedikesekkel együtt indultunk ötnapos erdélyi élménytúránkra: Írók, költők,

nemesek és mesés szép túsorok Biharban és Kolozsvar környékén címmel. Csodálatos tájakat láttunk, felbecsülhetetlen mennyiségű élménnyel gazdagodtunk.

De főleg: megtudtuk, milyen magyarnak lenni külföldön, mélyen átértük magyarságunkat azoknak a példáját megismerve, akik számára ez nem annyira természetes, mint nekünk.

Év végi tanulmányi kirándulások

Május 31-én az alsó tagozatosok Álmosvölgybe kirándultak. Megismerkedhettek a honfoglaló magyarok életmódjával, fegyvereikkel, viseletükkel és állataikkal. Nagy sikere volt a harci bemutatónak. A gyerekek kipróbálhatták a

lándzsa használatát, a dobócsillagot és az íjazást. A végén pedig szablyával a kézben küzdhettek egymással.

Június 13-án az 5. és 7. osztály pécsi kiránduláson vett részt. Gábor Olivér régész segítségével megnéztük az Ókeresztény Mauzóleumot. Majd mi is ismerkedhettünk a régészek munkájával, betekintést nyerhettünk a belvárosi pincerendszerbe, ami nagyon izgalmas volt. A történelem mellett a képzőművészet sem maradhatott ki túránkból, következő állomás a Vasarely múzeum volt. A végére jutott egy kis szabadidős program, amit izgatottan vártak a gyerekek. Élményekkel teli nap után elégedetten tértünk haza.

Közlekedési verseny

Iskolánkban június 14-én délelőtt rendeztük meg a hagyományos közlekedési versenyünket. Az idei évben a verseny zárórendezvénye volt az intézményünkben immár négy éve zajló KEVE-programnak. Mint mindig, most is a Mohácsi Rendőrkapitányság munkatársai – Verbulecz Gábor és Husti Zoltán – voltak segítségünkre a verseny lebonyolításában, valamint a KRESZ-tesztlapokat és a helyezettek ajándékait is ők biztosították.

Iskolánkból csaknem 30 tanuló nevezett a versenyre, az alsó tagozatban volt nagyobb az érdeklődés. Az első és második osztályok versenyzőinek a kerékpáros ügyességi pályát kellett teljesíteniük. Mivel ez a korosztály volt a legelkeszebb, náluk külön értékeltük a lányok és a fiúk eredményeit, itt a következő eredmények születtek:

lánysok: I. Kriegler Csenge

II. Horvat Dorka

III. Orsós Zsáclin

fiúk: I. Óvári Marcell

II. Komáromi Leó

III. Babarczi Péter

A nagyobbaknak az elméleti tudásukról is számot kellett adni. KRESZ-tesztlapon bizonyíthatták, hogy mennyire ismerik a kerékpáros közlekedés szabályait. Ezután természetesen az ügyességi pályán mutatták meg tudásuk legjavát a 3-4. osztályosok és a felső tagozatosok is. A jó hangulatú küzdelemben rendkívül szoros verseny alakult ki, több esetben csak 1-1 hibapont döntötte el a helyezések sorrendjét.

Az elméleti és a gyakorlati eredményeket összesítve a következő eredmények születtek:

3-4. osztály: I. Máté Kristóf

II. Magos Márk

III. Komáromi Kevin

felső tagozat: I. Mózes Maja

II. Zsigmond Valér

III. Szabó Flóra

Reméljük, hogy ezzel a hagyománnyal is hozzá tudjuk segíteni tanulóinkat ahhoz, hogy biztonságosan lehessenek részesei a mindennapok közlekedésének, és a szabályokat ismerve, alkalmazva ők is javíthassanak közlekedési kultúránkon.

Ahogy a KEVE-program jelmondata tartja: „Közlekedjünk együtt, vigyázzunk egymásra!”

Német nemzetiségi délután

A Szekesői Németek Nemzetiségi Önkormányzata immár 26. alkalommal szervezte meg június 3-án hagyományos nemzetiségi délutánját.

A programot először 27 évvel ezelőtt szervezte meg Hetényi Ádám, akkor még iskolai berkeken belül. Az apropót akkor a helyi németek vagyonelkobzásának 50 éves évfordulója adta. Ma már a június 8-i kitelepítéshez igazítjuk minden évben a programot, hiszen ezen a napon emlékezünk meg a II. világháború alatt, ill. után elhurcoltakról.

A megemlékezést egy szentmisével kezdtük a katolikus templomban, melyen nemcsak a 75 évvel ezelőtt elűzöttekért, hanem a 300 évvel ezelőtt hazánkba betelepült elődeink lelki üdvéért is imádkoztunk. Ezt követte a koszorúzás a kitelepítési emlékműnél. Köszönjük a megemlékezés virágait Dunaszekeső Önkormányzatának, a Dunaszekesőért Alapítványnak, Dunafalva-, Bátaszék-, Kaposszekeső- és Szulok Német Nemzetiségi Önkormányzatainak!

A délután a szabadtéri színpadnál folytatódott a már hagyományos kulturális műsorunkkal, melyen a magyar- és a magyarországi németek himnusa után felleptek a helyi óvodások, iskolások, a német nemzetiségi táncsoport, a fúvószenekar és vendégeink, a szuloki énekkar és a táncsoport. A színvonalas, szép műsort köszönjük minden közreműködőnek!

A fellépők közül idén az iskolások műsorát szeretném kiemelni, mivel ők egy országos projektben vettek részt a megemlékezés hetében, melyet az Országos Német Önkormányzat hirdetett meg

„Wanderschlüssel” („Vándorkulcs”) címmel. Ez a kulcs idén, a betelepítés 300. emlékévében országos vándorútra indult. A fogadó iskolák vállalták, hogy egy projekt keretében feldolgozzák településük 300 évvel ezelőtti történetét. Iskolásaink a közönséggel is megpróbálták megismertetni az eseményeket, ill. egy kiállítást is készítettek munkájukról, melyet az Örökségházban lehetett megtekinteni.

Idén is kiosztottuk a „Für die Seetscher Deutschen” („A dunaszekesői németekért”) díjat, melyet ebben az évben Hermann Klárának ítelt oda a képviselő testület. Köszönjük Klári néninek a sok segítséget!

Nagy öröm volt, hogy ezúttal négy nyolcadikos diákot is jutalmazhattunk a nyolc éves szorgalmas német nyelv tanulásért, a német zenei- és tánc hagyományok ápolásáért. Díjazottjaink voltak: Ébert Leila, Hetényi Hédi, Pap Dalma és Treutz Tímea. Szívból gratulálunk nekik, és sok sikert kívánunk nekik a jövőben!

A nap a fellépők és közreműködők megvendégelésével és vidám mulatozásával ért véget, ahol a talpalávalót a Millich zenekar szolgáltatta. Programunkat a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. és a Baranya Megyei Német Önkormányzatok Szövetsége jelentős anyagi hozzájárulásával tudtuk lebonyolítani. Köszönjük a segítséget nekik is és minden közreműködőnek!

Schmidt Gabriella

Szekesői Németek Nemzetiségi Önkormányzata

Július

Zöld sarok- Dr. Acél Csaba rovata

Július hava, népi hagyományokban bővelkedik, ami legfőképpen a betakarításhoz kötődik. Az Áldás hava népies elnevezés egyrészt a gyermekáldáshoz, családalapításhoz szól, de az egész éves paraszti munka gyümölcse, a betakarítás is ebben a hónapban ér véget, a termés magtárakba kerül, az aratók ünnepekké, a dolgozók kezei, hálával keretezik az ég adományát.

Július másodika, templomunk ünnepe, Sárló Boldogasszony ünnepe – csak halkan jegyzem meg – jelen cikk írójának születésnapja is, ami ebben az évben, éppen a nyolcvanadik. **/Boldog születésnapot, Csaba bácsi! :-)** - **a szerk./** Ez az életkor pedig már maga a történelem, mert 1943. július 5-én – éppen két napos koromban – volt a Kurszki csata, ahol a II. világháború egyik legnagyobb vereségét szenvedte el Németország. Négy nappal később pedig az Angol- Amerikai csapatok szálltak partra Szicíliában. Ilyen az, amikor egy hosszú élet, már maga a történelem!

De térjünk gyorsan vissza a júliusi vadászati, vadgazdálkodási teendőkhöz. Július derekán már az őzek üzekedése kezdődik, a tarlókon egyre többet látni földre szegezett orral kereső bakokat, akik a suták szagnyomát analizálják, ivarzó képesek-e már. Az ördöggyűrű is jellegzetes, amikor körbe-körbe kergeti a sutát a bak.

Üzekedéskor a bakok jól megfigyelhetőek, sőt, sok esetben olyan bakok is előkerülnek, „akiket” korábban nem láttunk.

Két évvel ezelőtt, egy júliusi reggelen a G...i vadásztársaság területén, a hivatásos vadással kerestünk valami szép, különleges bakot. A hajnali párában észrevettünk egy sutának udvarló bakot, sőt a hódítás sikeres is lett, ahogy szaknyelven mondjuk – borított a bak. A távcsőben a bak fején egy ágas-bogas agancs képe látszódott, egy igazi különlegesség. A bak elejtésre került, életkorát kilenc évre becsültük –és itt jön az érdekesség, ezt a bakot, még soha senki nem látta a korábbi években! Az üzekedésre került elő, mondhatnám születésnap ajándéknak!

A júliusi előrejelzés hőhullámokkal riogat bennünket, ami arra azért jó, hogy a falunk ajándékát, a Dunát kihasználjuk, vízében enyhüljünk, parti homokjában, fűzfák árnyékában élvezkedjünk!

Sport

Dunatőkés (Szlovákia) háromcsillagos nemzetközi fogathajtó verseny: összetett 3. helyezett

Dr. Tóth Andrea idei második versenyén is jól szerepelt. Ez a verseny azért volt fontos, mert ezt jelölte meg elsőként a kettesfogathajtók csapatmenedzsere, Szilágyi Zsolt a franciaországi Le Pin au Haras-ban rendezendő kettesfogathajtó világbajnokságra kiutazó válogatott keretbe való bekerüléshez általa figyelembe vett öt verseny közül.

Ezúttal is Kecskeméti László volt a sportolónő edzője és segédhajtója.

A 2023. május 25–28. között lebonyolított versenyen közel hatvan fogat, a háromcsillagos kettesfogatok kategóriájában pedig 18 fogat szerepelt, szlovák, cseh, lengyel és döntően magyar színekben. A 18 versenyző közül egyedül dr. Tóth Andrea képviselte a női nemet.

A háromcsillagos kettesfogatok díjhajtása csütörtökön zajlott, az első helyet megszerző Osztértág Kristóf, a második helyen végző Farkas József és

ifj. Dobrovitz József mögött szorosan a negyedik helyre értékelte a portugál főbíróból és dán, valamint cseh bíróból alakult zsűri a sportolónő immár szokásos, szürke, herélt lipicaiakból álló fogatának, Bonusnak és 150 Maestoso Gaetana X-nek a gyakorlatát.

Dr. Tóth Andrea a szombati maratonban jól hajtott, viszont olyan szoros volt a verseny, hogy bár a tizennegyedik helyen végzett, az első helyet megszerző Kovács Szabolcs Tamás fogatához képest mindössze 10 ponttal szerzett kevesebbet Manóval és 150 Maestoso Gaetana X-zel. Összetettben az első két versenyszám után a nyolcadik helyről rugaszkodott neki az utolsó felvonásnak, az akadályhajtásnak.

Az utolsó napon az idegek harcának nézhettünk elébe a mezőny derékhadánál!

Vasárnap Dr. Tóth Andrea ismét csak szokásosan a díjhajtás során már bemutatott fogattal állt rajthoz. Most a lengyel Pawel Konarski és a magyar Jámbor Vilmos pályaépítők által készített akadálypályán egyetlen verőhibája sem volt, csupán apró időtúllépése. Ezzel a második helyet szerezte meg. Az első

helyen a teljesen hibátlanul hajtó Farkas László végzett.

A sportolónő a remek akadályhajtással az előtte lévő versenyzők rosszabb eredményei következtében nagyot lépett előre, mert az összetett versenyt végül a harmadik helyen zárta, és így fogattal vehette át mind az akadályhajtás második, mind pedig az összetett eredmény harmadik helyéért járó szalagját.

Dr. Tóth Andrea a tervek szerint legközelebb a horvátországi Pleterniceszentmiklóson (horvát nevén Pleternicán) megrendezésre kerülő nemzetközi háromcsillagos versenyen indul majd, mely szintén a világ bajnokságra készülés nemzeti válogatóversenyei közé tartozik.

Velünk élnek - Dr. Kovács Iván rovata

Azok a fránya szúnyogok

Akár egy gyönyörű vízparton ácsorgunk, akár régi városok nevezetességeit fedezzük fel, vagy biciklizünk, a nyári vakációt könnyen tönkretelhetik a szúnyogok. Úgy tűnik, hogy a bosszantó rovarok egyes embereket jobban kedvelnek, mint másokat.

De miért kívánatosabbak egyesek ezeknek a rovaroknak? Mi az, aminek a szúnyogok egyszerűen nem tudnak ellenállni?

A főbb tényezők, amelyek vonzzák a szúnyogokat a következők:

Vércsoport: Először is, a vércsoport kisebb szerepet játszhat. Ugyanis az egyik szúnyogtípus a 0-ás vércsoporthoz, a másik az AB-hez vonzódik. A szakértők rámutattak,

hogy az emberek körülbelül 80%-a olyan jelet bocsát ki, amely felfedi vércsoportját, és vonzza a szúnyogokat.

Különösen tetszetős nekik a **szén-dioxid** – minél többet lélegzünk ki, annál kívánatosabbak leszünk. Vonzódnak az izzadságban lévő vegyületekhez, köztük a tejsavhoz és bizonyos szagokhoz. (Edzés közben fokozzuk a tejsav és a szagok felhalmozódását.)

Magasabb testhőmérséklet: A szúnyogok jobban vonzódnak a magasabb testhőmérsékletű és páratartalmú emberekhez. A terhes nők is vonzóbbak a szúnyogok számára. Ezenkívül általában a

nők több csípést kapnak, mint a férfiak.

Parfümök: A parfüm egy másik fő bűnös a szúnyogok vonzásában. Ennek eredményeként jó ötlet minden illatanyagot elkerülni. Egyes parfümök, mint például a levendula keverék, valóban vonzzák a rovarokat. Ne feledje, hogy a legtöbb piperecikk és fényvédő, valamint öblítő illatanyagot tartalmaz.

Stressz és kortizol: Bizonyíték van arra, hogy a szúnyogok potenciális célpontokat kereshetnek a kortizol stresszhormon segítségével. A magasabb kortizolszinttel rendelkezők nagyobb valószínűséggel vonzóbbak a szúnyogoknak.

Állatorvosi szempontból nagyon fontos, hogy a kutyákat megóvjuk a dirofilária lárvákkal fertőzött szúnyogoktól. Ezek a lárvák később tüdő és szívférgességet okozhatnak a kedvencünknek, mely kezelése bizonytalan és hosszadalmas.

A szúnyogok az egyik leghíresebb és legelterjedtebb rovarfaj a világon. Ezek az apró repülő rovarok a Culicidae családba tartoznak, és szinte mindenhol jelen vannak, kivéve a legmagasabb hegycsúcsokat és a sarki régiókat. A szúnyogok irritáló zümmögésükről ismertek, és sokan bosszantó és kellemetlen rovarnak tartják őket.

Miért viszket a szúnyogcsípés?

Nem a csípés okozza a viszketést, hanem valójában a szervezet válasza egy idegen szúnyogfehérjére, amelyet megpróbál leküzdeni.

Íme néhány érdekes tény a legkevésbé kedvelt rovarról.

1. A szúnyogokat a triász korszak óta - 400 millió évvel ezelőtt - ismerjük.

2. Eddig összesen 3549 szúnyogfajt regisztráltak.

3. Az átlagos szúnyog súlya körülbelül 2,5 mg.

4. Egy átlagos nőstény szúnyog körülbelül 5 milliomod liter vért vesz fel táplálkozás közben.

5. Csak a nőstények szívnak vért, mert a legtöbb nőstény szúnyog vér nélkül nem tud tojást termelni, míg a hímek nektárral táplálkoznak.

6. A szúnyogok a leglassabb rovarok közé tartoznak, 1-2,4 km/h sebességgel repülnek.

7. A magasabb emberek gyakran vonzóbbak a szúnyogok számára, mert nagyobb célpontok, és több vonzerőt (szén-dioxidot és tejsavat) termelnek.

8. A sötét ruhák vonzóbbak bizonyos szúnyogfajták számára, mint a világosabb színű ruhák.

9. Egy tanulmány kimutatta, hogy a telihold akár 500%-kal növeli a szúnyogok aktivitását.

10. A szúnyogszárnyak mozgási gyakorisága másodpercenként 300-600.

11. A szúnyogok több halált okoznak, mint bármely más állat a Földön. Különböző betegségek hordozói, beleértve a maláriát, a dengue-lázat és a sárgalázat.

12. Amikor a nőstény felszívja a vért, a hasa kitágul, és a súlyánál akár háromszor több vért tud fogadni.

13. A nőstény szúnyog élettartama két héttől több hónapig tart, míg a hímek csak egy hétig élnek.

14. A hím szúnyogok repülés közben szárnyaik hangja alapján találják meg a nőstényeket.

15. A szúnyogok azért röpködnek az ember füle körül, mert imádnak azon nevetni, amikor arcon csapjuk magunkat. / na jó, ez csak egy vicc volt/

A pókliliom

Az egyik kedvenc növényem, szeretném bemutatni. Nem gyakori növény, de nem is lehetetlen beszerezni.

A *Crinum asiaticum* évelő növény és a többi *Crinum* liliomfajtával együtt az *Amaryllidaceae* család tagja. Indiában, az Indiai-óceán szigetein, Kínában, a trópusi Ázsiában, Ausztráliában és a Csendes-óceán szigetein őshonos.

A pókliliom akár az 1 m magasságot is elérheti. A levelek örökzöldek és heveder alakúak. Sűrű bazális csomóban nő, a vadon élők megfelelő körülmények között magvakkal terjednek a természetben, de mi ne engedjük meg a magérlelést, mivel így kevesebb táp jut a hagymába.

A pókliliom egy szezonális virágzó, amely nagy, mutatós, illatos liliomszerű virágokat hoz. A legaktívabb virágzási időszak nyártól őszig tart, de nagyon meleg helyeken egész évben virágozhat. A virágok jellemzően fehérek, de időnként vörös vagy lila árnyalatokkal színezett vagy csíkos is előfordul. Az egyes virágoknak hat szíromja és hat hosszú, kiemelkedő porzója van vörös szálakkal. A virágok nagy, hosszú fűrtökben nyílnak egy magas, vastag száron.

A fehér *Crinum*ól érzi magát világos helyen, de árnyékba ültetve is elvan. A túl sok napsütés a levelek megperzselését okozhatja. A hagymák nem élik túl a fagyos hőmérsékletet,

ezért a tél beállta előtt szedjük fel a hagymákat és vigyük be fagymentes helyre. A *Crinum* elviseli a rövid aszályos időszakokat, de folyamatos öntözést igényel. Öntözze és műtrágyázzon bőségesen a növényt aktív tenyészidőszaka alatt. A humuszban gazdag talajt bőséges virágzással hálálja meg. A pókliliom könnyen tartható cserépben is.

Ültetéskor ne temessük el teljesen a hagymákat. Ehelyett helyezze őket a talajba úgy, hogy a hagyma nyaka szabadon maradjon. Ügyeljen arra, hogy a cserepes növényeket az első fagyok előtt beltérbe vigye, és ne helyezze vissza őket a szabadba, amíg a fagyveszély el nem múlt. Vágja le a lombozatot a hideg téli hónapok előtt. A *Crinum* hagymák hihetetlenül nagyra nőnek.

A pókliliom minden része meglehetősen mérgező, ezért ügyeljen arra, hogy olyan ültetési helyet válasszon, amely nem elérhető gyermekek és háziállatok számára.

Az egész növény számos alkaloidot tartalmaz, mint például a likorin és a tazettin. A növény metszésekor vagy kezelésekor feltétlenül viseljen kesztyűt.

Megismerő

Adósa voltam olvasóközönségemnek, hiszen az újság egyik rovatának írója szintén az elmúlt években költözött Dunaszekesőre. Ez okból kifolyólag e havi számunk beszélgetőpartnere Kovács Ivan.

Mikor költöztél Szekesőre?

- Közel két éve ereszttem gyökereim a dimbes-dombos Dunaszekesőn.

Hol laksz, a falu mely részén?

- Több lehetőség közül úgy döntöttem, hogy a régi malom környékén, közel a Dunaparthoz horgonyozom le.

Honnan jöttél?

- Délvidékről érkeztem, Kupuszínáról. Magyarországon dolgozom és élek már több éve. Kupuszina egy kis vajdasági falu, ahol többségben palócok élnek. Ott nagyon erős a hagyományok őrzése és a falubéliek aktív közösségi életet élnek. Különösen a folkról, színjátszókör és a helyi rézfúvós zenekar teszi színesebbé az ünnepnapokat. Több éve újra felébredt a mesemondás hagyománya, ami a mai gyerekeknek is vonzó tevékenység.

A falubéliek főleg kertészettel, virágtermesztéssel és gyümölcsészettel foglalkoznak. Velem együtt, sokan elmentek külföldre szerencsét próbálni. Húsvétkor, búcsúkor (ami Szent Anna

napján van), valamint Karácsonykor a falu populációja hirtelen felduzzad.

- Hogy találtad meg Szekesőt? Miért pont ide költöztél?

- Valójában véletlenül vagyok itt, azaz a munkám hozott ide. Itt sikerült lakást találni, mivel Mohácson nem jártam szerencsével. Hétvégente hazautazom, ahol egy Természetbarát egyesületet vezetek. Ott van az otthon, itt meg az itthon.

- Voltak valamilyen elvárásaid a faluval kapcsolatban? És ha igen, megfelel az elképzeléseidnek?

- Nem tudtam a faluról szinte semmit. Kezdetben nagyon furcsa volt az, hogy amikor végzek a munkával, a faluban addigra szinte minden bezár. A kis zöldséges/gyümölcsbolt gyakran megmentett. Megjegyzem nagyon udvariasak a bolti eladók. Gyorsan felderítettem a falut, de még mindig akad valami felkutatni való.

Amúgy a falu egy csodálatos történelmi és földrajzi helyen helyezkedik el. Amikor van szabadidőm, a Dunaparton töltöm. Különösen annak örülök, hogy újra üzemel a csárda, ahol az ember kellemesen eltöltheti az idejét. Talán így egyre kevesebben fogják az utcán elfogyasztani az üdítőt.

Amúgy az utcák szépek, rendezettek, helyes kis vidéki kertekkel. Azért sajnós akad, ahol a járdán nem lehet elmenni mivel a gyom átveszi a területet. A korábbi előadások a Művelődési házban nagyon jól voltak megszervezve, de valami oknál fogva a falubéliek inkább maradtak otthon, ami nem tesz jót a közösségnek. De ez a jelenség nem csak itt figyelhető fel. Az okos kütyük mellett, egyre lustábbak lettünk, tisztelet a kivételnek.

- Hogy érzed itt magad?

- Alapjában jól érzem magam. Akit eddig megismertem, mindenki kedves volt. Amikor van szabadidőm a hobimmal foglalkozom, azaz egzotikus állatokat tartok. Időm jelentős részét pedig a növények gondozásával töltöm.

- Köszönöm a beszélgetést!

Kávészünet Hermann Józseffel és Schmidt Gabriellával

- Mozgolódások vannak a katolikus temetőben a kápolna körül. Mit kell erről tudni?

Szepi: A Szekcsői Németek Nemzetiségi Önkormányzata szeretne egy sírkertet létrehozni. A régi temetőben még látszódó, ép sírokat, emlékműveket behoznánk Laci atyával megbeszéltem, hogy a kápolna jobb oldalán, illetve felette, "L" alakban alakítanánk ki úgy, hogy 1 métert elhagynánk a kápolna és a sírkert között, hogy ha később esetleg szeretnék restaurálni, akkor ne legyünk útban.

- Honnan jött az ötlet?

Gabi: Ez egy régi dolog. Onnan indult, hogy amikor én készítettem a szakdolgozatomat, szembesültem a sírok állapotával, viszont azzal is, hogy vannak még nagyon szépek, amiket érdemes lenne megmenteni. Régi tervem volt egy sírkert kialakítása, többször fel is hoztam a témát, mikor lehetőségem adódott rá, de nem történt semmi. Viszont Hermann Szepi most felkapta az ügyet. Minden valamire való település megoldotta, hogy legyen sírkertje.

Nem hagyták magukra a régi síremlékeket, hiszen ezek már gyakorlatilag műemlékek. Kint van egy plébánosi emlékmű is Pleininger Ferencnek. Ő egy káplán volt az 1800-as években, és ő írta meg Szekcső történetét először, amire később Gosztonyi is támaszkodni tudott.

- Hol tart most a megvalósítás?

Szepi: Februárban voltunk kint, végig jártuk a területet és kiválasztottuk, bejelöltük azokat, amiket még meg lehet menteni. Pár héttel ezelőtt lettek behozva a sírok, azóta lepucoltuk, lemostuk őket.

- Hány darab síremléket érint ez?

Gabi: 13 darabot.

Szepi: Eredetileg zúzott követ, fehér kavicsot szeretnénk volna lerakni a síremlékek alá, de anyagi és egyéb okokból úgy döntöttünk, hogy térkövezve lesz a terület. Annyi van még, ami nem szerepelt a tervekben, hogy hozzá jött a kerítés. Hiszen ha ezt a sírkertet megvalósítjuk, akkor hogyan néz ki körülötte egy düledező kerítés?

Megegyeztünk, hogy a vállalkozó, ahol kell kipótolja, újra falazza, újra vakolja a kerítést. Kivettük a nagyon rossz állapotban lévő elemeket, azokat Gyenis Károly és Kovács Károly restaurálta. Megvettük a vasakhoz a festékeket is, szeretnénk mihamarabb újrafesteni.

- Ezek magánszemélyek sírjai?

Szepe: Igen, itt semmi kötődés sincs a németséghez.

Gabi: Minden sír be lett hozva, ami még viszonylag ép volt.

- Milyen pénzből fog mindez megvalósulni?

Gabi: A nemzetiségi önkormányzat költségvetéséből, önerőből.

Szepe: Az atya hirdette már, hogy gyűjtést szerveztünk a kerítésre, és az is lehetséges,

hogy az októberi svábbálunk bevételéből nem a kultúrsoportokat fogjuk támogatni, hanem ennek a tervnek a megvalósítását.

- Mekkora összegről van szó? Mennyibe fog kerülni a sírkert kialakítása?

Szepe: A kerítés nélkül 400 000 Ft lesz, amihez még biztos hozzájön egy-két dolog.

Gabi: 1 600 000- 1 700 000 körüli összegre kalkulálunk a végére.

- Mi a terv, mikorra fog elkészülni?

Gabi: Úgy tervezzük, hogy novemberre fog elkészülni, Mindenszentekkor lesz a szentelése. A németek betelepítésének 300 éves évfordulója van idén, nekünk ez lesz a programsorozatunk záróakkordja.

Köszönöm a beszélgetést!

Hónap múltja

A győri csata és a magyar nemesi felkelés "halála" (2. rész)

iff. Kulutác Zoltán rovata

Az osztrák kormány számára a háború meglehetősen gyorsan rosszra fordult, Napoleon már májusban bevonult a kiürített Bécsbe. Az osztrák hadvezetés ekkor úgy látta, hogy az egyetlen esélyt a győzelemre az jelentheti ha a Károly főherceg alatt álló csehországi főerők egyesülnek a magyarországi csapatokkal. Ez utóbbi száma kb. 40 000 főt tett ki, azonban a számok csalókák. A magyar nemesi felkelők felszerelése elavult, fegyverzete pedig elhanyagolt volt és hiányzott a valódi katonai tapasztalat. A magyar nemesség a Rákóczi szabadságharc óta nem vett részt személyesen valódi ütközetben.

A francia hadvezetés felismerve a veszélyt átlépte a magyar határt, majd Pozsony elfoglalása után Győr felé indult. Az Itáliából kiszorított és Körmendre érkező János főherceg felderítői

mintegy 12-15 ezer francia katonával számoltak, így a június 13.-i haditanácson az osztrák-magyar vezérkar az ütközet mellett döntött és a csapatok védekező pozíciót vettek fel. A másnap felvonuló francia erők száma megdöbbentette a vezérkart. Körülbelül 50 000 jól kiképzett, a legmodernebb fegyverekkel felszerelt francia reguláris állt szemben az osztrák-magyar sereggel. Mögöttük pedig Napóleon méltán híres tüzérsége uralta a harcmezőt. A vezérkar azonban úgy határozott, hogy nem vonul vissza és megütközik az egyértelműen erősebb francia haddal.

A francia támadás első hullámát még visszaverték a hősiessen harcoló osztrák-magyar erők, de a második már

áttörte az első védelmi vonalat. Az áttörést azonban sikeresen megállította az osztrák második vonal, sőt még vissza is szorították a francia csapatokat. János főherceg azonban késlekedett kihasználni az ellenséges oldalon uralkodó zavart, így a gyorsan felfejlődő franciák következő támadása körülbelül délután négy óra körül megtörte az osztrák-magyar centrumot. A balszárnát parancsoló Mecséry altábornagy csapatai egy részét a centrum védelmére rendelte, utat nyitva ezzel a francia jobbszárnnyal szembe. A végső összeomlás órákon belül bekövetkezett, a Komárom felé visszavonulni szándékozó csapatok a Pandza patakánál feltorlódtak miközben a francia tüzérség folyamatos tűz alatt tartotta őket. Az ütközet következtében mintegy 6000 osztrák-magyar katona maradt holtan a mezőn, míg a franciák vesztesége körülbelül 3000 főt tett ki.

Napóleon a győzelem ellenére sem indult meg Buda felé, s júliusban már előtte feküdt a bécsi udvar fegyverszüneti javaslata. A magyar nemesi erőket néhány nappal később Székesfehérvárról feloszlatták és soha többé nem is hívták össze. Figyelembe véve, hogy a nemesi felkelés erői fegyverzetben, felszerelésben jelentősen elmaradtak nemcsak a kor legmodernebbül felfegyverzett seregétől, de az osztrák reguláris erőktől is, a harcban mutatott teljesítményük pozitívan értékelhető. Az ország védelmére mindenféle vonakodás és kompenzáció nélkül vonultak, annak ellenére, hogy tudatában kellett lenniük a felszereltségi, tapasztalati hiányosságaiknak. Az inszurrekció azonban meglehetősen negatív megvilágításba került, aminek fő oka, hogy a nemesség egészen 1848-ig az udvar védelmében hullajtott vérük kompenzálásaként tekintett a nemesi adómentességre, amelynek eltörlése évtizedeken át szerepelt a liberális magyar ellenzék törekvései között. Az 1840-es évek közepén előretörő magyar radikálisok pedig nem csak elítélték az adómentességet, de egyenesen gúnyt űztek a nemesek Győr menti vereségéből.

Miképpen Petőfi írta: "Majd elfeledtem győri vitézségetek/ Mikor emeltek már emlékszóbot/ A sok hős lábnak, mely ott úgy futott?"

Klasszikus lecsó

- Hozzávalók:
- 1 kg paprika
 - 5 db paradicsom
 - 2 fej vöröshagyma
 - 1 gerezd fokhagyma
 - 1 szál parasztkolbász
 - füstölt szalonna
 - 15 dkg rizs
 - olaj vagy zsír
 - só, bors

A hagymát kockára vágjuk, kevés zsiradékon megdinszteljük és hozzáadjuk a reszelt fokhagymát. Sóval, borssal ízesítjük, majd rádobjuk a felszeletelt paprikát, és fedő alatt pároljuk.

A paradicsomot meghámozzuk, a kolbászt felkarikázzuk és hozzáadjuk a paprikához. Kis darabka füstölt szalonnát is teszünk bele.

A rizst pár csepp olajon felhevítjük, majd hozzáadjuk a lecsóhoz. 2 dl forró vizet öntünk rá, és 20 perc alatt takarékon készre főzzük.

A lecsót forrón tálaljuk. Friss kenyér és kovászos uborka illik hozzá.

